Μνημεία θύματα του πολέμου

Εκκληση για την προστασία τους απηύθυνε το ICOMOS προς την UNESCO – Εκδήλωση στην Αθήνα

Εκκληση στην UNESCO για την προστασία των μνημείων της Γιουγκοσλαβίας που ήδη έχουν υποστεί ζημιές ή κινδυνεύουν από τους βομβαρδισμούς, απευθύνει το Διεθνές Συμβούλιο Μνημείων και Τοποθεσιών – ICOMOS. Χθες, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Μνημείων που γιορτάσθηκε την περασμένη Κυριακή, πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα εκδήλωση του ελληνικού τμήματος του ICOMOS και του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι των τμημάτων από τις βαλκανικές χώρες και τη Ρωσία, καθώς και ο Λέον Βαν Νίσπεν, πρόεδρος της Διεθνούς Επιτροπής «Μπλε Ασπίδα», για τα μνημεία που κινδυνεύουν από τον πόλεμο.

Σύμφωνα με τον καθηγητή Αλκη Πρέπη, μέλους του Συμβουλίου, περισσότερα από 40 μνημεία –χριστιανικά και μουσουλμανικά– στο Κοσσυφοπέδιο και στην υπόλοιπη Γιουγκοσλαβία έχουν υποστεί ζημιές. Μεταξύ αυτών είναι το μοναστήρι της Γκρατσάνιτσα κοντά στην Πριστινα με την εκκλησία του 14ου αιώνα, χαρακτηριστικό έργο της Παλαιολόγειας Αναγέννησης, όπως και τα ιστορικά κέντρα της Πριστινα και του Βελιγραδίου. Αλλα μνημεία που κινδυνεύουν είναι η Μονή της Σοπότσανι (12ος–13ος αιώνας), η Μονή της Στουντένιτσα της ίδιας περιόδου, ο πατριαρχικός ναός του Πετς, καθώς και η μεσαιωνική πόλη του Κότορ. Οπως είπε ο Λέον Βαν Νίσπεν, «κάνουμε έκκληση στην UNESCO για την προστασία των μνημείων. Η διοργάνωση της εκδήλωσης –μια γενναία κίνηση– δημιουργεί ελπίδες ότι μπορούμε να κάνουμε κάτι. Ακόμη και τώρα μπορούμε να αναλάβουμε πρωτοβουλίες για όσα ακολουθήσουν», συμπλήρωσε. Ο πρόεδρος του ΤΕΕ Κώστας Λιάσκας ανέφερε ότι το Επιμελητήριο θα υιοθετήσει ένα γιουγκοσλαβικό μνημείο, το οποίο θα υποδείξει το ICOMOS.

Εξάλλου, σε επιστολή της προς τον γενικό διευθυντή της UNESCO Φεντερίκο Μαγιόρ, η υπουργός Πολιτισμού Ελισάβετ Παπαζώη επισημαίνει ότι «η καταστροφή των μνημείων θα αποτελούσε όχι μόνο ισοπέδωση της ιστορικής, εθνικής και θρησκευτικής μνήμης ενός λαού, αλλά και βαρύ πλήγμα στον ευρωπαϊκό και τον παγκόσμιο πολιτισμό. Θα αποτελούσε ακόμη κατάφωρη παραβίαση της Σύμβασης της Χάγης για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς σε περίπτωση ένοπλης σύγκρουσης. Ως υπουργός πολιτισμού μιας χώρας με ιδιαίτερη ευαισθησία σε θέματα πολιτιστικής κληρονομιάς, σας καλώ να ζητήσετε από τις χώρες–μέλη της UNESCO να υψώσουν τη φωνή τους ώστε τα μνημεία και ο πολιτισμός της Γιουγκοσλαβίας να γίνουν σεβαστά και να μείνουν μακριά από τη λαίλαπα του πολέμου». Αντίστοιχο περιεχόμενο έχει και το ψήφισμα του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου που εκδόθηκε χθες. Στο ψήφισμα του ΚΑΣ αναφέρεται ότι στις περιοχές που βομβαρδίζονται υπάρχουν σημαντικότατα μνημεία, μεταξύ των οποίων εξαίρετα δείγματα της βυζαντινής ζωγραφικής και αρχιτεκτονικής, ενώ γίνεται έκκληση προς την UNESCO και τον γ.γ. του ΟΗΕ Κόφι Ανάν για άσκηση επιρροής, ώστε να διασωθούν τα μνημεία.

Π. ΠΑΝ.

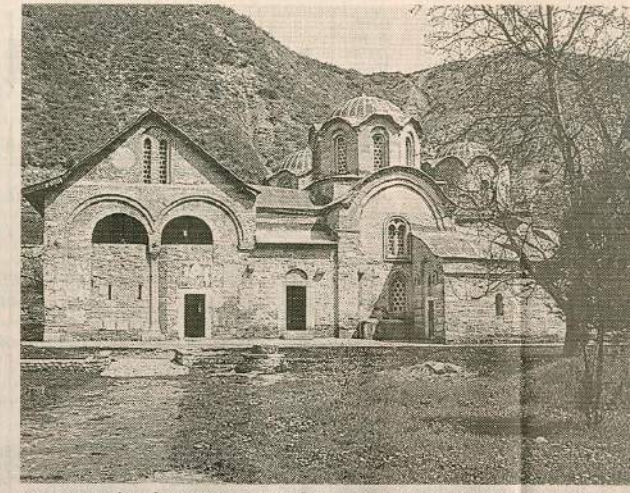

Ο πατριαρχικός ναός του Πετς περιλαμβάνεται στον κατάλογο των μνημείων της Γιουγκοσλαβίας που έχουν υποστεί σημαντικές ζημιές από τους βομβαρδισμούς. Το Διεθνές Συμβούλιο Μνημείων και Τοποθεσιών – ICOMOS κάνει έκκληση για την προστασία τους.

Εικαστική ανθοφορία σε ρυθμούς εαρινούς

Ατομικές και ομαδικές νέων και παλαιότερων καλλιτεχνών

Ακολουθώντας τους ρυθμούς της άνοιξης, η εικαστική εβδομάδα που ακολουθεί τις γιορτές του Πάσχα θα μπορούσε να χαρακτηριστεί «ανθοφόρα», αφού πολλές εκθέσεις εγκαινιάζονται, νέων και παλαιότερων δημιουργών, που εκφράζονται ποικιλότροπα, ατομικά ή συλλογικά.

Συγκολλήσεις. Ζωγραφική και γλυπτική παρουσιάζει ο **Φαίδων Πατρικαλάκης** στην αίθουσα τέχνης «Αστρολάβος» του Πειραιά. Στα έργα του «αποδίδει επίπεδα το ανάγλυφο της φόρμας με έμμεση αναφορά στα λατρευτικά τάματα, συλλαμβάνοντας έτσι τη γλυπτική τους ακινησία, τη μεταφυσική της προσμονής». Μέχρι 22 Μαΐου.

«Αλλη Ιστορία». Οικειοποιείται υπαρκτές ιστορικές εικόνες και επεμβαίνει σε αυτές, τις επανασυνθέτει αλλάζοντας τον τρόπο κατασκευής τους και δημιουργεί μια νέα αντικειμενική εικόνα ο

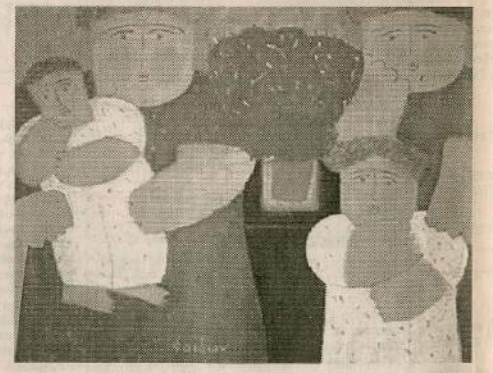

Ανθρωποκεντρικά είναι και πάλι τα καινούργια έργα του Φαίδωνα Πατρικαλάκη (πάνω) που παρουσιάζονται από την ερχόμενη Τρίτη στον «Αστρολά-

Μοναχικά ταξίδια δημιουργίας

Πολλές και ενδιαφέρουσες εικαστικές προτάσεις στη Θεσσαλονίκη

Μια διαδρομή στη δεκάχρονη πορεία της επιχειρεί η Λήδα Παπακωνσταντίνου με την τελευταία της δουλειά.

Εργα της δεκαετίας του '90 παρουσιάζει στην γκαλερί «Λόλα Νικολάου» η **Λήδα Παπακωνσταντίνου**, επιχειρώντας να δώσει στο θεατή μια διαδρομή της δικής της πορείας, σε μια έκθεση που δεν είναι αναδρομική. Διαλέγει έργα που έχουν λειτουργήσει σαν γέφυρες ανάμεσα στις θεματικές ενότητες της δουλειάς της τα δέκα τελευταία χρόνια. Μικρά και μεγάλα, συμπαγή και διάφανα, μαύρα και χρωματιστά, επιτοίχια, περίοπτα ή αιωρούμενα, τα έργα συνομιλούν σχεδιάζοντας με σαφήνεια τη δημιουργική ταυτότητα της καλλιτέχνιδας. Είναι η πρώτη φορά που παρουσιάζει η ζωγράφος αυτά τα έργα στη Θεσσαλονίκη. Μέχρι 28 Μαΐου.

● **«Ιδεογράμματα»** τιτλοφορεί τη νέα της δουλειά η **Μαρία Χαντέ**, που παρουσιάζεται στο Εργαστήρι Τέχνης /Arts Workshop στη Νεάπολη Θεσσαλονίκης. Πρόκειται για έργα μεγάλων διαστάσεων σε καμβά και ζωγραφική μέσα στο χώρο, που θα ενσωματώνει επιφάνειες του κτιρίου στο εικαστικό σύνολο. Η καλλιτέχνις επεξεργάζεται με μεγαλύτερη πειθαρχία το υλικό της, που αποτελείται από αναγνωρίσιμες επαναλαμβανόμενες εικόνες. «Οι φόρμες δημιουργούνται με τυπώματα, που συντίθενται ρυθμικά όπως τα σύμβολα της γραφής που επαναλαμβάνονται χωρίς ποτέ να είναι όμοια», λέει η ζωγράφος. «Το κάθε έργο ξεχωρίζει τόσο από τη διαφορετική επεξεργασία του χρώματος όσο και από την εικαστική αντίληψη της κίνησης». Μέχρι 29 Απριλίου.

● Την «Αθέατη Ελλάδα» του **Ηλία Μπουργιώτη** παρουσιάζει η αίθουσα τέχνης του Μύλου. Πρόκειται για μια από τις τρεις τελευταίες δουλειές του δημιουργού, που συνεχίζει τις φωτογραφικές του αναζητήσεις σε χώρες της Μεσογείου. Το φωτογραφικό του ταξίδι συμπεριλαμβάνει το «Νεώριον-Ναυπηγεία Σύρου» και οι «Κούρδοι-οδοιπορικό δίχως τέλος».

● Ακουαρέλες με διαφορετικά θέματα (τοπία, προσωπογραφίες, κ.λπ.) περιλαμβάνει η έκθεση ζωγραφικής του **Μιχαήλ Μιχαηλίδη**, που διοργανώνει η αντιδημαρχία Πολιτισμού του Δήμου Θεσσαλονίκης στο Αλατζά Ιμαρέτ (Κασσάνδρου 91-93). Μέχρι 6 Μαΐου.

● Εργα με διάφορες τεχνικές του **Κώστα Ξανθόπουλου** παρουσιάζει η αντιδημαρχία πολιτισμού του Δήμου Θεσσαλονίκης στο Παλαιό Αρχαιολογικό Μουσείο. Μέχρι 11 Μαΐου.

● Πολύχρωμα κτίσματα φιλοτεχνημένα από χαρτοπολτό συνθέτουν την πρώτη ατομική έκθεση του **Γιάννη Παυλίδη**, στην γκαλερί «Καλφαγιάν» (Μητροπόλεως 72). Η έκθεση, με τίτλο Art City εγκαινιάζεται αύριο και θα διαρκέσει μέχρι 19 Μαΐου.

● Εργα μικρογλυπτικής από την εικοσαετή καλλιτεχνική πορεία του **Κυριάκου Καμπαδάκη** παρουσιάζει η αίθουσα τέχνης «Παρατηρητής» (Π.Π. Γερμανού 25). Μέχρι 30 Απριλίου.

γκαλερί «Καππάτος» (Αγ. Ειρήνης 6 και Αθηνάς). Μέχρι 18 Μαΐου.

«Εξπρεσιονιστική τεχνική». Την πρώτη της ατομική έκθεση παρουσιάζει ήδη η **Μαργαρίτα Γελαδά** στο χώρο τέχνης «ΗΩΣ» (Χέυδεν 38Α, πλ. Βικτωρίας). Η ζωγραφική της χαρακτηρίζεται ως «τεχνική χειρονομική και εξπρεσιονιστική». Μέχρι 8 Μαΐου.

Μέσα από τα κύματα. Η ανθρώπινη μορφή αναδύεται μέσα από τα κύματα με στοιχεία εξπρεσιονιστικά, στη δουλειά του Κώστα Πανιάρα στην γκαλερί «Νέες μορφές» (Βαλαωρίτου 9) από τις 27 Απριλίου. Μεγάλες πινελιές σχηματίζουν γυναικεία κορμιά, «κορίτσια που αγαπήσαμε». Μέχρι 23 Μαΐου.

Εικόνες της πόλης. Στην αίθουσα τέχνης Χώρος Τέχνης «24» (Κλεομένους 24) εκθέτει τη νέα της δουλειά η **Ελένη Μπίλια** από τις 26 Απριλίου. Τα πολυώροφα κτίρια-ανοίγματα, που υπαινίσσονται μάτια και στόματα, τείνουν να προσλάβουν το πρόσωπο και τη συμπεριφορά του ανθρώπου. Μέχρι 20 Μαΐου.

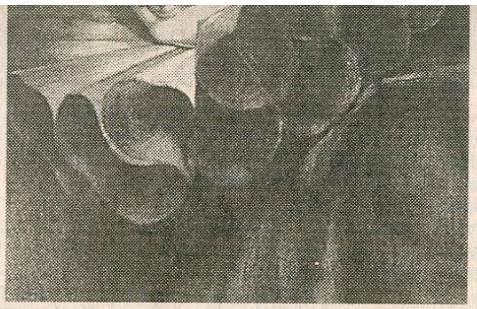

ρό» του Πειραιά. Ο Ηλίας Παπαηλιάκης στην αίθουσα τέχνης «Καππάτος» οικειοποιείται υπαρκτές ιστορικές εικόνες και επεμβαίνει σ' αυτές αλλάζοντας τον τρόπο κατασκευής τους (αριστερά).

Εννοιες και φως. Η έβδομη ομάδα στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της Ανεπίσημης Γλώσσας παρουσιάζεται από τις 22 Απριλίου στην οδό Μητροπόλεως και Πατρώου 11 (3ος όροφος). Οι Γ. Λουκάκος, Παντ. Μάκκας, Γ. Νουνέσης και Τάσος Στάμου, πειραματίζονται πάνω στο φωτογραφικό μέσον.

«Ψυχογραφήματα» του εικονιζόμενου και του ίδιου του καλλιτέχνη επιχειρεί με τα έργα του ο **Γιάννης Αδαμάκης**, που παρουσιάζονται στην γκαλερί «Ολγα Γεωργαντέα» (Βασ. Παύλου 102-104, Βούλα). Βασική ιδέα, το πορτρέτο. Τα πρόσωπα συνυπάρχουν με καθημερινά αντικείμενα, με καταστάσεις ανθρώπινης δραστηριότητας.

Αϋλα και υλικά. Στην αίθουσα τέχνης «Αέναον» (Αντερσεν 18, Κατεχάκη) παρουσιάζει τη δουλειά της η **Μαρία Σταμάτη**. Οι κόσμοι της δημιουργούνται από το πουθενά, ταξιδεύουν στον άπειρο χρόνο και χάνονται στο αιώνιο κενό. Μέχρι 7 Μαΐου.

Νέοι καλλιτέχνες παρουσιάζουν από σήμερα τη δουλειά τους στην Bosch galerie (Κηφισίας 6-8). Ο Νίκ. Λιόνδας, ο Χρ. Αλαβέρας, η Μαρία Κεντρωτά, ο Μαν. Τσαγκαράκης, η Δήμ. Γούναρη, η Στέλλα Μουρκογιάννη αναδεικνύουν τις κοινές τους πορείες και επισημαίνουν τις διαφορετικές προσεγγίσεις μέσα από τα έργα τους. Μέχρι 11 Μαΐου.

Με άξονα τη θάλασσα. Παραλίες και θαλασσινά τοπία αποτυπώνει στα έργα της η **Μαρία Φιλιππόπουλου** στην έκθεσή της που εγκαινιάζεται στις 27 Απριλίου στην γκαλερί «Ζουμπουλάκη». Τα τοπία απεικονίζονται σαν μέσα από ευρυγώνιο φακό, αφήνοντας τον ορίζοντα ανοιχτό. Μέχρι 15 Μαΐου.

Σύγχρονοι Ρουμάνοι γλύπτες παρουσιάζουν τη δουλειά τους στην αίθουσα του Συλλόγου Γλυπτών του Ωδείου Αθηνών (Βασ. Γεωργίου Β', 17-19 και Ρηγίλλης) μέχρι τις 20 Μαΐου.

Η πινακοθήκη της ΑΓΕΤ. Το Σάββατο 24 Απριλίου, εγκαινιάζεται στο Δημαρχείο Χαλκίδας η έκθεση ζωγραφικής με έργα από την πινακοθήκη της Α.Γ.Ε.Τ. Ηρακλής. Τίτλος της έκθεσης «Εποχές και απόψεις της νεοελληνικής εικαστικής πραγματικότητας». Μέχρι 16 Μαΐου.

«Κάσσελ» έχει τίτλο η έκθεση της **Ιωάννας Ασμάνη** με την οποία η ζωγράφος αποχαιρετά τον 20ό αιώνα και καλωσορίζει τον 21ο. Στην γκαλερί «Αργώ» (Μέρλιν 8, Κολωνάκι).

Τέσσερις νέοι καλλιτέχνες πειραματίζονται πάνω στο φωτογραφικό μέσο στην έκθεση φωτογραφίας «Εννοιες και φως», ερευνώντας νέους δρόμους στην έκφραση (αριστερά έργο του Γιώργου Λουκάκου). Κάτω, έργο της Ελένης Μπίλια η οποία, απεικονίζει τα πολυώροφα κτίρια σαν να είναι άνθρωποι.

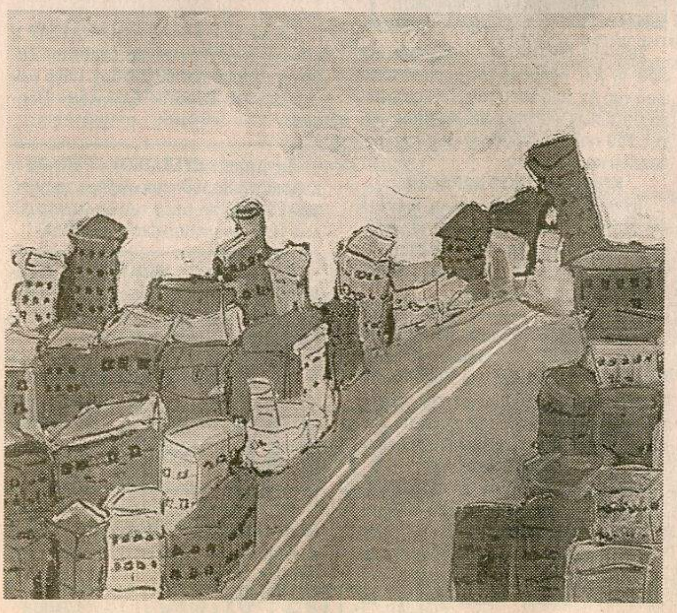

Επιμέλεια: ΟΛΓΑ ΣΕΛΛΑ